

emcdda.europa.eu

REZUMAT — EXTRAS:
Policonsumul de droguri: modele și răspunsuri

Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie

Raportului anual 2009: situația drogurilor în Europa

Embargo: 10:00 CET — 05.11.2009

Introducere

Prezentul „Extras” vizează consumul concomitent sau consecutiv de diferite droguri legale și ilegale (policonsumul de droguri) în rândul adolescenților, adulților tineri și consumatorilor problematici de droguri ⁽¹⁾. Datele care provin din studiile în rândul populației școlare și generale și cele referitoare la persoanele care încep un tratament de reabilitare, precum și la decesele survenite ca urmare a consumului de droguri sunt analizate pentru a descrie multiplele forme și consecințe ale acestui model răspândit de consum de droguri. Răspunsurile la policonsumul de droguri în Europa sunt examinate din perspectiva literaturii științifice, în scopul identificării celor mai eficiente intervenții.

Policonsumul de droguri în rândul adolescenților, adulților tineri și consumatorilor problematici de droguri

Consumul concomitent de droguri poate avea motive diferite și poate fi asociat cu diferite tipuri de comportament. Drogurile pot fi amestecate pentru maximizarea experienței psihoactive. Se poate lua o a doua substanță pentru contracararea efectelor negative ale unui drog. Policonsumul de droguri reflectă, de asemenea, disponibilitatea drogurilor și modelele de consum în anumite locații sau contexte.

- Datele din 22 de țări europene colectate prin intermediul aplicării celui de-al treilea ESPAD (Proiectul școlar european privind consumul de alcool și alte droguri) arată că puțin peste 20% din elevii cu vârste între 15 și 16 ani au raportat consumul concomitent de alcool și țigări în timpul lunii anterioare. Alți 6% dintre elevi au raportat consumul de cannabis și de alcool și/sau țigări, iar 1% dintre elevi au raportat utilizarea acestei grupe de substanțe și al unui alt drog ilegal (ecstasy, cocaină, amfetamine, LSD sau heroină).
- Consumatorii de cannabis erau mult mai predispuși consumului de alte droguri ilegale, în comparație cu populația școlară generală cu vârste între 15 și 16 ani. Această situație era valabilă în special în țările cu prevalență scăzută a consumului de droguri, unde consumul de cannabis era asociat și cu lipsa controlului din partea părinților și cu absențele de la școală.
- Datele referitoare la consumul de droguri în rândul tinerilor adulți (15–34) în nouă țări au arătat că probabilitatea ca persoanele care consumă frecvent și intensiv alcool să fi utilizat cannabis de-a lungul anului anterior este, în general, de două până la șase ori mai mare decât în cazul populației generale, iar probabilitatea ca aceste persoane să fi consumat cocaină în perioada respectivă este de două până la nouă ori mai mare.
- Studiile care vizează populația generală confirmă asocierea dintre consumul de droguri și anumite stiluri de viață, iar în urma studiilor orientate specific s-au constatat niveluri comparativ ridicate ale consumului de droguri în contextul cluburilor de

(1) Consum problematic droguri este definit de OEDT după cum urmează: „consumul de droguri prin injectare sau consumul de lungă durată/regulat de opiacee, cocaină și/sau amfetamine”.

noapte. În multe țări europene există o masă critică de potențiali policonsumatori de droguri care se reunesc în grupuri numeroase în diferite cluburi de noapte.

- Pacienții care încep tratamentul pentru consumul de droguri pot reflecta profilurile și tendințele populației de consumatori de droguri problematici în ansamblu. Analiza datelor referitoare la peste 260 000 de pacienți care au început tratamentul în 14 țări europene în 2006 a arătat că peste jumătate dintre aceștia au raportat că au consumat cel puțin două droguri. Studiile efectuate în alte contexte confirmă prevalența ridicată a policonsumului de droguri în rândul consumatorilor problematici.
- În rândul persoanelor care au început un tratament pentru consumul de droguri pot fi identificate trei profiluri principale ale policonsumatorilor de droguri: policonsumatori de heroină și cocaină (inclusiv cocaină crack), policonsumatori de cocaină și canabis sau alcool și policonsumatori de canabis și alcool. Primul grup este cel mai numeros și include consumatori marginalizați de heroină care consumă și alte substanțe. Persoanele din cel de-al doilea grup încep, de regulă, tratamentul prin intermediul sistemului de justiție penală sau datorită presiunii exercitate de rețele sociale și familiale. Aceste persoane sunt în principal bărbați și sunt integrați d.p.d.v. social. Membrii celui de-al treilea grup — consumatorii de canabis și alcool — sunt mai tineri, locuiesc de obicei cu familiile și sunt integrați d.p.d.v. social.
- Majoritatea deceselor survenite ca urmare a consumului de droguri raportate în Europa sunt cauzate de opiacee, în special heroină. În majoritatea cazurilor, sunt implicate cel puțin două substanțe. Aceasta poate reflecta frecvența policonsumului în rândul consumatorilor de droguri, precum și riscul sporit de supradoză și reacții adverse atunci când substanțele sunt combinate. Consumul prelungit de mai multe substanțe poate determina deteriorarea pe termen lung a mai multor sisteme ale organismului, în timp ce consumul de alcool agravează boala hepatică cauzată de infecția hepatică virală cronică dobândită prin consumul de droguri injectabile. De asemenea, infarctul miocardic provocat de cocaină pare a fi asociat cu fumatul (tutun).

Răspunsurile la policonsumul de droguri

- Alcoolul este prezent în aproape toate repertoriile policonsumului de droguri. Acesta este de obicei primul drog cu efecte puternice psihoactive și de denaturare a percepției care este utilizat de tineri, iar disponibilitatea sa la scară largă face din acesta drogul elementar în combinațiile de substanțe consumate de adulții tineri, în special în contexte recreative, precum și de consumatorii intensivi sau dependenți și de foștii consumatori. Constatările acestui raport indică necesitatea sporirii intervențiilor în ceea ce privește alcoolul și consumul de alcool atât la nivelul pieței, cât și la nivelul normelor sociale.
- Politicile cu privire la tutun și alcool care vizează piața — precum stabilirea prețurilor și restricțiile în ceea ce privește vânzarea și consumul — au un impact asupra consumului acestor substanțe și asupra consecințelor aferente, în termeni de sănătate. Politicile puse în aplicare în școli și în vecinătatea acestora pot preveni, atenua sau întârzia consumul de substanțe legale și ilegale și sunt raportate de majoritatea statelor membre.
- În acele țări cu niveluri mai ridicate ale consumului de droguri, o cauză mai importantă a problemelor de sănătate poate fi numărul mare de consumatori de substanțe integrați d.p.d.v. social, mai degrabă decât numărul mai mic de consumatori de droguri vulnerabili. Această situație este numită „paradoxul prevenirii” și are implicații în ceea ce privește strategiile de prevenire.
- Nivelurile ridicate ale prevalenței policonsumului de droguri în contexte recreative, precum cluburi, festivaluri sau petreceri „rave”, fac din acestea medii importante pentru punerea în aplicare a unor măsuri de prevenire și reducere a riscurilor. Cele mai frecvente răspunsuri sunt campaniile orientate de informare. Deși au fost

raportate, de asemenea, diverse alte intervenții, există încă un potențial pentru alte politici de răspuns la policonsumul de droguri, în contextul vieții de noapte.

- Policonsumul de droguri în rândul consumatorilor problematici de droguri este, în general, tratat prin intermediul aceleiași game de servicii și intervenții, incluzând reducerea riscurilor, tratamentul psihosocial și asistat farmacologic, ca și în cazul consumului unui singur drog. Literatura de specialitate indică totuși schimbări pozitive în ceea ce privește ratele policonsumului de droguri în rândul pacienților care încep un tratament, în special în ceea ce privește pacienții care încep un tratament de substituție a opiaceelor. Cu toate acestea, gestionarea policonsumului de droguri rămâne o sarcină complexă și importantă pentru profesioniștii din domeniu.